

Handlingsplan

Förvaltningsområde för det finska språket

Smedjebackens kommun

Bakgrund

År 2000 erkände Sveriges riksdag sverigefinnar som nationell minoritet och finska språket som nationellt minoritetsspråk, dvs. ett språk som talats av hävd i Sverige.

År 2010 förstärktes sverigefinnarnas rättigheter genom en ny minoritetslag dvs. Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk (SFS 2009:724). Lagen berör sverigefinnarna i hela landet, särskilt inom förvaltningsområden för finska där lagen inom vissa politikområden är tvingande.

I Smedjebacken ingår cirka 15,1 % av befolkningen i den sverigefinska minoriteten (första, andra och tredje generationens sverigefinnar). Några exakta siffror finns inte då registrering med etnisk tillhörighet inte är tillåten i Sverige. Dessutom avgör varje individ själv om hen tillhör någon nationell minoritet enligt självidentifikationsprincipen.

Smedjebackens kommun blev efter ansökan en förvaltningskommun för finska den 1 februari 2015. Samtidigt utökades antal finska förvaltningskommuner till 59 i landet. Som förvaltningskommun har kommunen ett särskilt åtagande att värna om det finska språket och den finska kulturens ställning och status i samhället. Enligt minoritetslagen ska kommunen bl.a.

- Ge service på finska – invånare i Smedjebacken har rätt att använda finska i sina skriftliga och muntliga kontakter med kommunen
- Vid efterfrågan erbjuda äldreomsorg helt eller delvis på finska
- Vid efterfrågan erbjuda förskola helt eller delvis på finska
- Informera minoritetsgruppen om deras rättigheter utifrån lagen
- Skydda och främja minoritetsspråket
- Ge minoritetsgruppen möjlighet till inflytande i frågor som berör dem

Syfte och mål

Handlingsplanens övergripande syfte är att förstärka och utveckla minoritetsgruppens ställning utifrån lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Handlingsplanens övergripande mål är att identifiera aktuella utvecklingsområden inom olika verksamheter och beskriva kommunens arbete som förvaltningsområde i konkreta åtgärder.

Finansiering och rapportering

Som förvaltningsområde får Smedjebackens kommun statsbidrag som är avsett att användas till merkostnader som har samband med lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Statsbidraget får inte användas för att ersätta kostnader som sedan tidigare finns budgeterat i kommunen. Statsbidraget kan användas exv. till personalkostnader, kartläggningar, informationsinsatser, kultur- och språkinsatser och synliggörande av minoriteter och minoritetsspråk. Statsbidraget ska användas i samråd med minoritetsgruppen.

Länsstyrelsen i Stockholm är uppföljningsmyndigheten för arbetet med minoriteterna och som också tar emot den ekonomiska redovisningen av använt statsbidrag som kommunen har

skyldighet att skicka in. Samordnaren för förvaltningsområdesarbetet ansvarar för att redovisningen sker inom gällande ramar.

För år 2015 har Smedjebackens kommun som förvaltningskommun fått 660 000 kr i statsbidrag. Samordnaren ansvarar för hantering och användning av statsbidraget. Landstinget Dalarna får 250 000 kr per år för arbetet med minoritetslagstiftningen.

Arbetsformer

Kommunens förvaltnings- och kulturchef har fått uppdraget som samordnare för arbetet från februari 2015 och framåt på 40 %. Samordnarens uppdrag består i huvudsak av att i samråd med representanter från de lokala finskspråkiga föreningarna synliggöra den sverigefinska kulturen och språket samt utveckla arbetet med minoriteten och förvaltningsområdet utifrån gällande lagstiftning.

En central del av uppdraget handlar om att identifiera de behov av tjänster och service som finns hos minoritetsgruppen och utveckla kommunens arbete utifrån dem samt att informera gruppen, kommunens anställda och kommuninvånare om de rättigheter och skyldigheter som har samband med minoritetslagen.

Informationen och synliggörandet av arbetet ska ske på olika sätt och med hjälp av olika medier. Samordnaren ingår i ett nationellt nätverk tillsammans med andra finska förvaltningskommuner. Samordnaren ingår även i Landstinget Dalarnas grupp för minoritetsspråk (finska och sydsamiska) bestående av tjänstemän som tillsammans planerar för aktiviteter och insatser.

Den lokala samrådsgruppen möts en gång per halvår samt vid behov. Därutöver hålls öppna informationsmöten med ansvarig politiker, samordnare och allmänheten en gång per år. Syftet med det utökade samrådet är att identifiera möjliga utvecklingsområden och behov hos minoriteten, skapa dialog och samråd samt informera om kommunens övergripande arbete.

Organisation

Uppdragsgivaren för samordnaren är kommunstyrelsen. Det fortlöpande arbetet redovisas till kommunstyrelsen i samband med årsredovisningen.

Samråd

Under informationsmötet den 30 mars 2015 efterfrågade samordnaren kontaktuppgifter på representanter för lokalt verksamma finska organisationer vilka kan tänka sig ingå i en samrådsgrupp. Till det första samrådsmötet den 25 maj 2015 har inbjudan gått till: finska föreningen i Smedjebacken, finska PRO, svenska kyrkans finska församlingskrets och Smedjebackens Guldvasare. Varje organisation har två platser i samrådsgruppen.

Information

Att sprida information i såväl minoritetsspråkgruppen som i kommunens övriga organisation är centralt och viktigt. Arbetet sker i samarbete med kommunens informationssekreterare så att relevant kommuninformation ska finnas översatt till finska både digitalt (via kommunens hemsida www.smedjebacken.se) och i form av trycksaker. En undersökning om minoritetsgruppens behov och önskemål om finstalande service och tjänster kommer att läggas ut på hemsidan. Informationsmaterialet och kommunikationen med såväl interna som externa parter ska genomföras enligt kommunens profilering. På hemsidan kommer även att finnas information om förvaltningsområdet på svenska.

Mål och aktiviteter

Övergripande mål	Planerade aktiviteter utifrån målet
<p>Öka medvetenheten hos Smedjebacksbor (hos såväl minoriteten som icke-minoriteten) om den finska minoritetsgruppen och dess rättigheter enligt lagen.</p>	<p>Öppna informationsmöten. Information på kommunens hemsida på finska och svenska. Information i Smedjebacken.se som går ut till samtliga hushåll. Information i tidningen för nyinflyttade i samarbete med Ludvika kommun. Nyhetsbrev till finsktalande kommuninvånare i samarbete med Borlänge och Ludvika kommuner.</p>
<p>Öka medvetenheten hos kommunens anställda om den finska minoriteten och dess rättigheter enligt lagen.</p>	<p>Information om minoritetslagsstiftningen och förvaltningsområdet till förvaltningschefer, infogrupper, enhetschefer och rektorer m.fl. Seminarium för finsktalande anställda exv. finskspråkig omsorgspersonal och kulturombud inom äldreomsorgen.</p>
<p>Säkerställa att det vid efterfrågan finns tillgång till äldreomsorg på finska.</p>	<p>Genom kompetenskartläggning identifiera finsktalande äldreomsorgspersonal. Enkät framtagen i samarbete med omsorgschefen och skickad till personalen. Personalen erbjuds kurs i finska under dagtid. Arbeta för att tillgängliggöra kultur på finska på äldreboendena t.ex. högläsning, sång, TV- och radioprogram, mat, eget skapande.</p>
<p>Främja finska minoritetsgruppens möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige.</p>	<p>Verka för att det ska finnas ett utbud av kulturaktiviteter såsom teater, konserter, författarbesök, konstutställningar, film, föreläsningar och workshops som lyfter minoritetsgruppens kultur, språk, historia och traditioner. Inköp av litteratur och annan media, prenumerationer av tidskrifter och tidningar till biblioteket. Organisera en större kulturfestival årligen i samarbete med Borlänge och Ludvika kommuner (vart tredje år i Smedjebacken).</p>
<p>Möjliggöra utveckling och användning av finska språket.</p>	<p>Aktiviteter där flera generationer kan mötas exv. genom workshops, kurser och läger. Lyfta fram tvåspråkigheten i olika sammanhang exv. genom föreläsningar eller temadagar.</p>
<p>Säkerställa att det vid efterfrågan finns tillgång till förskola på finska. Beakta barns och ungas möjligheter till utveckling av kulturell identitet.</p>	<p>Genom kompetenskartläggning identifiera finsktalande förskolepersonal. Erbjud kompetensutveckling i tvåspråkighet och/eller finska. Tvåspråkiga kulturaktiviteter för barn/unga i syfte att väcka deras intresse för finska språket och kulturen.</p>